

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Gf. III. 30.495/2014/4. szám

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Répási Péter jogtanácsos (felperes neve - felperes címe) felperesnek-, a Komáromi és Körmendi Ügyvédi Iroda (ügyvédi iroda címe, gyintéző: Dr. Komáromi Ádám ügyvéd) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen vezető tisztségviselő felelősségének megállapítása iránt indított perében a Miskolci Törvényszék 2014. május 21. napján kelt, 13.G.40.028/2014/8. számú ítélete ellen az alperes részéről 9. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 5000 (Ötezer) Ft másodfokú perköltséget.

Megállapítja, hogy az alperes által le nem rótt 48 000 (Negyvennyolcezer) Ft fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletében megállapította, hogy az alperes az A.Kft. „f.a.” (... u. 68. szám alatti székhelyű) adós gazdálkodó szervezet fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkezése után az ügyvezetési feladatait nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látta el, és ezáltal az adós gazdálkodó szervezet vagyona 12 524 182 Ft-tal, és ezen összeg után 2012. október 2. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamattal csökkent.

Kötelezte az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen be a Miskolci Törvényszék Gazdasági Hivatala letéti számlájára 12 524 182 Ft biztosítékot.

Kötelezte továbbá, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 15 000 Ft perköltséget.

Megállapította, hogy 36 000 Ft le nem rótt eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítéletben megállapított tényállás szerint az alperes 2011. november 3-án megszerezte a játékgépek üzemeltetése tevékenységére 2002. április 8-án alakult, a cégjegyzékbe 2002. május 6-án bejegyzett A. Kft. (a továbbiakban: adós társaság) taggyűlésen leadható szavazatainak minősített többségét biztosító üzletrészt, és e naptól kezdve ő lett a társaság egyetlen ügyvezetője. A játékgépekre kivetett adó 2011. évben jelentősen megemelkedett, ami likviditási problémákat idézett elő az adós társaságnál. Ez azt eredményezte, hogy 2011. december 20.-ai határidőre ugyan benyújtotta a megemelt 6 000 000 Ft-nak megfelelő összegű, az általa befizetendő játékadóról szóló bevallását az adóhatóságnak, azonban az esedékesség időpontjáig e köztartozását már nem tudta megfizetni.

Ezt követően az adóhatóság 2011. november 23-án 1 142 000 Ft adóhiány, 571 000 Ft adóbírság, és 166 000 Ft késedelmi pótlék, valamint 250 000 Ft mulasztási bírság megfizetésére kötelezte az adós társaságot, amely határozat 2012. január 10-én emelkedett jogerőre. Az adós társaság 2011. évi beszámolója szerint, 2011. december 31. napján 42 768 000 Ft értékű eszköz állt a rendelkezésére, amelyből 13 109 000 Ft házipénztárban elhelyezett pénzeszköz volt. Ebből 12 524 182 Ft-ot az alperes a hitelezők érdekeinek megsértésével használt fel, a fennmaradó részből a társaság alkalmazottainak munkabérét fizette ki.

A Miskolci Törvényszék a 2012. április 2-án előterjesztett hitelezői kérelem alapján az adós társaság felszámolását 2012. október 2-ai kezdő időponttal rendelte el.

Az alperes az adós társaság iratanyagát a felszámolás során nem adta át a felszámolónak, és nem készítette el a tevékenységet záró beszámolóját sem.

A felperes a felszámolási eljárásban 3 512 000 Ft hitelezői igényt jelentett be, amelyet a felszámoló teljes összegben visszaigazolt.

A felperes az elsőfokú bírósághoz 2004. február 6-án benyújtott keresetében a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése alapján az alperes vezetői felelősségének megállapítását kérte arra hivatkozva, miszerint nem állapítható meg az, hogy az adós társaság fizetési képtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkezése után a 2000. december 31. napján még meglévő pénzeszközeiből a felszámolás elrendelése után a felszámolónak át nem adott 12 524 182 Ft-ot az alperes mire használta fel.

Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

Vitatta, hogy a vezetői felelőssége megállapításához szükséges törvényi feltételek fennállnak. Állította, hogy a cégiratokat menthető okból, azért nem tudta a felszámolónak átadni, mert az adós társaság székhelyét képező épület 2012. januárjában beomlott és az iratokat maga alá temette.

Álláspontja szerint emiatt nem vélelmezhető, így a felperesnek bizonyítani kell, hogy a hitelezői érdekeket sértő vezetői magatartást tanúsított, és ezzel okozati összefüggésben a társaság vagyonában a felperes által hivatkozott vagyoncsökkenés következett be. Utóbbival szemben állította, hogy a 2011. december 31. napján meglévő pénzeszközöket a társaság céljaira fordította, így nem sértette meg a hitelezői érdekeket.

Az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában megállapította, hogy az adós társaság 2011. december 20-án a lejárt köztartozásait rendezni nem tudta, ezért ettől az időponttól fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt.

Abból az alperes által sem vitatott tényből, miszerint az adós társaság házipénztárában - a 2011. évi beszámolónak megfelelően - 2011. december 31. napján még 13 109 000 Ft pénzeszköz volt, amelyet azonban alperes a felszámolónak már nem adott át, megállapította, hogy a házipénztárban elhelyezett 13 109 000 Ft-ot az alperes teljes mértékben felhasználta.

Bizonyítottanak fogadta el az alperes állítását arra vonatkozóan, hogy mindebből 584 818 Ft-ot az adós társaság alkalmazottainak járó munkabér kifizetésére fordított, ezzel a hitelezői érdekeket nem sértette meg.

Nem fogadta el ugyanakkor alperesnek azt az állítását, hogy az ezen felüli, 12 524 182 Ft-ot is az adós társaság érdekeinek megfelelően használta fel. Alaptalannak találta alperesnek azt a védekezését is, hogy a társaság iratainak megsemmisülése következtében a perben a törvényi vélelmet alkalmazni nem lehet, az volt a jogi álláspontja, hogy az alperes hitelezői érdekeket sértő vezetői magatartását, valamint azt, hogy azzal a társaságnak az el nem számolt pénzeszközökkel azonos összegű, 12 524 182 Ft vagyonsökkenést okozott, a Cstv. 33/A. §-a alapján vélelmezni kellett. Az elsőfokú bíróság szerint nem volt jelentősége a perben annak, hogy alperes az iratátadási kötelezettségeit miért szegte meg, így annak vizsgálatára sem kerülhetett sor, hogy az iratátadás elmulasztása neki felróható okból következett be, avagy sem.

A törvényi vélelem beálltához ugyanis ennek vizsgálatát a Cstv. 33/A. § (3) bekezdése nem követeli meg. Mindez pedig azzal a következménnyel járt, hogy a perben az alperesnek kellett bizonyítani: a 12 524 182 Ft pénzeszközt pontosan milyen célra használta fel, és azt is, hogy a pénz elköltésével a hitelezői érdekeket nem sértette meg.

Az alperes azonban annak ellenére, hogy a bizonyítási kötelezettségéről, a bizonyítandó tényekről és a bizonyítási teherről a Pp. 141. § (6) bekezdésében írt jogkövetkezményre történő figyelmeztetése mellett őt a bíróság tájékoztatta és felhívta a bizonyítékai és indítványai előterjesztésére, a Pp. 141. § (2) bekezdésében írt határidőben nem tett bizonyítási indítványt, a 2014. május 21-ei tárgyaláson előterjesztett bizonyítási indítványának pedig a bíróság a Pp. 141. § (6) bekezdése alapján már nem adott helyt.

A bizonyítás elmaradása következtében pedig alperes a törvényi vélelmet megdönteni nem tudta, ezért az elsőfokú bíróság a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti vezetői felelősségét megállapította.

Az elsőfokú ítélet ellen az alperes fellebbezett.

Elsődlegesen az ítélet megváltoztatását, felperes keresetének elutasítását, és az alperes perbeli költségeinek megfizetésére kötelezését, másodsorban az ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróságnak újabb tárgyalásra, és újabb határozat hozatalára utasítását kérte.

Arra hivatkozott, hogy a vezetői felelősségét megállapító ítéleti döntés jogszabálysértő, mert annak a Cstv. 33/A. §-ában írt feltételei nem állnak fenn. Érvelése szerint a felperes által állított az a körülmény, hogy 2011. december 20. napjáig a bevallott játékadót átmeneti likviditási problémák miatt az adós társaság nem tudta kiegyenlíteni, nem jelenti azt, hogy a Cstv. szerinti fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet ebben az időpontban következett be. Az átmeneti likviditási probléma nem azonos a Cstv. szerinti

fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzettel, ugyanis az utóbbi esetben az is feltétel, hogy reális veszély álljon fenn, ennél fogva a be nem fizetett közteher nem elegendő bizonyíték a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetre.

Az alperes szerint ezt az álláspontját támasztja alá az is, hogy az adós társaság felszámolásának kezdő időpontja sem az annak megállapítására irányuló hitelezői kérelem előterjesztésének időpontja, 2012. április 2-a lett, hanem 2012. október 2., amikor a felszámolás elrendelése a Céglönlönyben közzétételre került. A két időpont között pedig több mint 3 hónap telt el.

Miután az sem volt megállapítható, hogy az adós társaság 2012. december 20. napjától kezdődően valóban fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt, ezért az elsőfokú bíróságnak a második feltételt már vizsgálni sem kellett volna.

Az alperes a fellebbezésében kiemelte azt is, hogy nem neki felróható okból mulasztotta el az adós társaság éves beszámolója és iratai átadását a felszámoló részére, a kérdéses pénzeszközöket pedig a cég céljaira fordította, mindezek a Cstv. 33/A. § (3) bekezdésében írt vélelemmel szemben is alkalmas annak megállapítására, hogy nem sértette meg a hitelezői érdekeket.

Azzal is érvelt, hogy a beszámolóval kapcsolatos kötelezettségeket nem a Cstv. szabályozza, és a kötelezettségek elmulasztásával kapcsolatos felróhatóság kérdését sem ez a jogszabály rendezi, így az elsőfokú bíróság tévedett a felróhatóság vizsgálatának kérdésében.

Az elsőfokú bíróságnak értékelnie kellett volna alperesnek az épület beomlása és az elmulasztott beszámoló készítéssel kapcsolatban előadott állításait.

Amiatt pedig, hogy a törvényi feltételek nem valósultak meg, a felperes keresete nem megalapozott, így azt el kellett volna utasítani.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte, lényegében helyes indokai alapján.

A peres felek felhívás ellenére nem kérték tárgyalás tartását, ezért az ítéltábla az alperes fellebbezését a Pp. 256/A. § (1) bekezdés f.) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el. Ennek során az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (3) bekezdése szerint a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem keretei között vizsgálhatta felül, ezért fellebbezés hiányában nem érintette az elsőfokú ítéletnek az alperest 12 524 182 Ft biztosíték fizetésére kötelező rendelkezését.

Az ítélet egyéb rendelkezései ellen előterjesztett fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság helyesen, a bizonyítékok okszerű mérlegelésével állapította meg a tényállást, és abból érdemben helytálló jogi következtetést vont le, a levont jogi következtetés indokaival az ítéltábla maradéktalanul egyetért, ezért az elsőfokú bíróság ítéletét fellebbezett részében annak helyes indokaival hagyta helyben a Pp. 254. § (3) bekezdésének megfelelően.

Az alperes fellebbezésével összefüggésben az ítéltábla az alábbiakra mutat rá.

Az adós társaság felszámolása iránti kérelem benyújtásának 2012. április 2-ai időpontjára tekintettel az elsőfokú bíróság helyesen indult ki abból, hogy a jelen jogvita elbírálása során „A csődeljárásról és a felszámolási eljárásról” szóló többször módosított 1991. évi

XLIX. törvény (Cstv.) 33/A. §-ának az ekkor (a 2012. március 1. napjától módosított) hatályban lévő rendelkezéseit kellett alkalmazni.

A fellebbezés alaptalanul támadta az elsőfokú bíróság ítéletét az adós társaság fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetbe kerülése időpontjának a felperes állításával egyezően, 2011. december 20. napjában történt megállapítása miatt.

Az alperes arra helytállóan hivatkozott, hogy a Cstv. 33/A. §-a szerinti fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet a Cstv. 27. §-ában szabályozott fizetéseképtelenséggel nem azonos. A Cstv. pénzforgalmi szemléletű fizetéseképtelenségi fogalma alapvetően számla, jogerős ítélet, vagy csődegyezség alapján esedékes követelés kielégítésének a hiányához rendeli a fizetéseképtelenség megállapítását, míg a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet lényegében az adós esedékes fizetési kötelezettségeinek teljesítéséhez szükséges likvid pénzeszközök elégtelenségét jelenti (az ezt képviselő bírói gyakorlatot tükrözi a Szegedi Ítéltábla Gf.I.30.344/2011/2. számú ítéletének indokolása).

A fellebbezésében alperes maga is úgy nyilatkozott, hogy az adós társaságnál a fenyegető fizetéseképtelenség bekövetkezése időpontjaként az elsőfokú bíróság által megállapított 2011. december 20-án a bevallott játékadót átmeneti likviditási problémái miatt nem tudta kiegyenlíteni. Ez azt jelenti, hogy az adó megfizetésének esedékességekor az adós társaság - ha átmenetileg is - nem rendelkezett az ehhez szükséges likvid pénzeszközzel. Ezért a törvényben meghatározott fenyegető fizetéseképtelenség bekövetkezése kétségtelenül megállapítható.

Azt pedig, hogy az adós társaság egyedüli tulajdonosaként és vezetőjeként ezt a felperes előre látta, vagy ésszerűen előre láthatta, a Cstv. 33/A. § (3) bekezdés első fordulataiban írt feltétel megvalósulása miatt vélelmezni kellett, amely törvényi vélelmet az alperes megdönteni nem tudta.

A fellebbezéssel ellentétben ezért helytállóan vizsgálta az elsőfokú bíróság a továbbiakban, hogy az adós társaság ügyvezetőjeként alperes ettől az időponttól kezdve elsődlegesen az adós hitelezőinek érdekei szerint járt el, vagy sem.

Téves alperesnek az a fellebbezési álláspontja is, amely szerint helytelenül járt el az elsőfokú bíróság, amikor a Cstv. 33/A. § (3) bekezdése szerinti törvényi vélelem alkalmazására tekintettel a felróhatóságot nem vizsgálta.

Az ítéltábla által is követett bírói gyakorlat jogértelmezése szerint a Cstv. 33/A. § (3) bekezdésében írt törvényi vélelem a felperes bizonyítását akként segíti, hogy amennyiben a vélelmet megalapozó tények valamelyike fennáll, a vezetői kártérítési felelősség megállapításához szükséges feltételek közül a felperesnek a fenyegető fizetéseképtelenség bekövetkezésének időpontját, és ezt követően az adós társaság vagyonában bekövetkezett vagyoncsökkenés összegét (vagy a hitelezők teljes követelése kielégítésének végleges megghiúsulását) kell bizonyítania. A törvényi vélelem folytán azonban azt bizonyítás nélkül is meg lehet állapítani, hogy ebben az időpontban az alperes vezetőként nem a hitelezői érdekek elsődleges szem előtt tartásával járt el, és hogy a vagyoncsökkenést ez okozta.

A Cstv. 33/A. § (3) bekezdése szerinti törvényi vélelem ugyanakkor megdönthető. Ehhez azonban az alperesnek - a jelen esetben - nem azt kellett bizonyítania, hogy az adós társaság iratanyagát rajta kívül álló, neki nem felróható okból nem tudta átadni a felszámolónak, hanem azt kellett (volna) bizonyítania, hogy minden elvárhatót megtett a

hitelezők károsodásának elkerülése, vagy a fenyegető fizetéseképtelenség beállta előtt már bekövetkezett káruk enyhítése érdekében.

Az a fellebbezési állítása pedig, hogy a kérdéses pénzeszközöket a cég céljaira fordította, ennek megállapítására még valósága esetén sem alkalmas.

Amint arra már utalás történt, a jelen jogvita elbírálásánál még a Cstv. 2014. március 15-e előtt hatályban volt 33/A. §-át kell alkalmazni. E rendelkezés mögöttes szabálya - a 2014. március 15-ével hatályon kívül helyezett - „A gazdasági társaságokról” szóló 2006. évi IV. törvény (Gt.) 30. § (3) bekezdése.

A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztének időpontjától kezdődően a vezető tisztségviselőnek nem a gazdasági társaság érdekének elsődlegessége alapján, hanem a hitelezők érdekeinek figyelembevétele szerint kell eljárnia.

A cég fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetében ezért minden olyan eljárása, amely a társaság hitelezőjének megkárosítását eredményezi (továbbá a környezeti terhek rendezésének elmulasztása), még ha az a pénzeszközeinek „a cég céljaira történt” felhasználás is volt, jogszerűtlen gazdálkodásnak minősül.

Ezért az elsőfokú bíróság nem követett el sem eljárási, sem anyagi jogi szabálysértést azzal, hogy a Cstv. 33/A. § (3) bekezdése első fordulata szerinti törvényi vélelem alkalmazandóságára tekintettel mellőzte a felróhatóság további vizsgálatát. Arra ugyanis szükség és lehetőség csak abban az esetben lett volna, ha az alperes a vélelem megdöntése érdekében a felróhatósága hiányának megállapításához perrendszerűen releváns bizonyítási indítványt tett volna.

Az alperes képviselője azonban - azt követően, hogy az őt terhelő bizonyításról az elsőfokú bíróság a 2-I. számú végzésben a mulasztás következményére való figyelmeztetést is tartalmazó megfelelő tájékoztatást adott - előbb a 2014. április 7-én megtartott tárgyaláson a bizonyítékai előterjesztésére határidő biztosítását kérte, majd a 2014. május 21. napjára elhalasztott tárgyaláson - annak berekesztése előtt - további határidőt kért azzal az indokkal, hogy alperesnek még nem sikerült eljuttatnia a jogi képviselőjéhez a bizonyítékokat.

Mindezekre tekintettel az alperes további bizonyításának, bizonyítási indítványainak bevétele nélkül a tárgyalás berekesztésének és az érdemi döntés meghozatalának a Pp. 141. § (6) bekezdése alapján helye volt.

Az ahhoz szükséges fenti körülmények bizonyításának hiányában alperes a törvényi vélelmet eredményesen megdönteni nem tudta.

A törvényi vélelem eredményes megdöntésének hiányában pedig további bizonyítás nélkül is megalapozottan került megállapításra, hogy alperes az adós társaság fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetében nem a hitelezői érdekek elsődlegessége alapján járt el, és ezzel - a fellebbezésben nem is vitatottan - az adós vagyona a 12 524 182 Ft tőke összegben csökkent.

Mindezekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezéseit a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért az ügyvédi munkadíjból származó saját, másodfokú perköltségét magának kell viselnie, a felperes jogtanácsosi munkadíjból eredő másodfokú perköltségének megfizetésére pedig őt az ítéletábra a Pp. 239. §-a szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte.

A perköltségként megítélt jogtanácsosi munkadíj összegét az ítélet tábla a Pp. 75. § (2) bekezdésére figyelemmel a kialakult bírói gyakorlatnak megfelelően - a meg nem határozható pertárgyértékű ügyben - a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (3)-(5) bekezdése szerint a fellebbezési ellenkérelem elkészítéséhez szükséges jogász tevékenység mérlegeléssel meghatározott időszükséglete alapján 5000 Ft-ban határozta meg, amelynek megfizetésére az alperest a Pp. 217. § (1) bekezdése szerinti határidőben kötelezte.

Az alperes teljes személyes költségmentességben részesült, ezért az általa meg nem fizetett, és „Az illetékekről” szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 39. § (3) bekezdés c.) pontja, és a 46. § (1) bekezdése szerinti 48 000 Ft összegű fellebbezési eljárási illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése értelmében a 14. § szerint az állam viseli.

Debrecen, 2014. december hó 11. napján

Dr. Madarász Anna sk a tanács elnöke, Dr. Riczu András sk előadó bíró, Cogoiné Dr. Boros Ágnes sk bíró

A kiadmány hitelül:

Kiadó